

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 11.9.2009
COM(2009) 459 окончателен

2009/0128 (CNS)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА

**относно установяване на истинността на евро монетите и обработката на негодни
за употреба евро монети**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. Контекст на предложението

• Основания и цели на предложението

Целта на предложения регламент е да бъдат определени процедури относно установяване на истинността на евро монетите и обработката на негодни за употреба евро монети.

Регламент (ЕО) № 1338/2001 на Съвета предвижда необходимите мерки за защита на еврото срещу фалшифициране¹. Наред с другите разпоредби с него се установява задължението за кредитните институции и определен брой други институции, като фирмите за превоз на пари, да гарантират, че истинността на евро банкнотите и монетите, които са получили и които възнамеряват да върнат в обръщение, е проверена, и че фалшификатите са открити.

Истинността на евро монетите досега се основаваше на практиките, определени в препоръката на Комисията от 27 май 2005 г., относно установяване на истинността на евро монетите и обработката на негодни за обръщение евро монети². Предложеният регламент представлява правно обвързващ инструмент, станал необходим за определянето на общ метод за установяване на истинността на евро монетите, който да се прилага от заинтересованите институции и при извършването на необходимите проверки от държавите-членки.

• Общ контекст

i) Установяване на истинността на евро монетите

Фалшифицирането на евро монети представлява значителна опасност особено за монетите с най-голяма стойност. За да бъдат по-сигурни за ползвателите, истинността на монетите в обръщение редовно трябва да се проверява, така че фалшификатите да бъдат откривани и изтегляни от обръщение. Посредством изменението от 18 декември 2008 г. в Регламент № 1338/2001 на Съвета изрично бе въведено задължение в този смисъл. Големият брой държави-членки, възприели процедурите за установяване на истинността в съответствие с препоръката на Комисията от 27 май 2005 г., доведе до по-широко приемане на ефикасни методи за откриване на фалшификати.

Между държавите-членки обаче остават съществени различия в равнището на прилагане на методите за установяване на истинността на монетите. Липсата на задължителна обща рамка за установяване на истинността на монетите може да представлява пречка пред заинтересованите институции в някои държави-членки за активното издирване на фалшификати. От това в ЕС се получават различия в степента на защита на валутата. В този контекст с настоящото предложение се цели гарантиране

¹ Регламент (ЕО) № 1338/2001 на Съвета за определяне на необходимите мерки за защита на еврото срещу фалшифициране, ОВ L 181, 4.7.2001 г., стр. 6. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 44/2009 на Съвета, ОВ L 17, 22.1.2009 г., стр. 1.

² ОВ L 184, 15.7.2005 г., стр. 60.

на ефективното прилагане в евро зоната на общи процедури за установяване на истинността на евро монетите в обращение и на контролните механизми на тези процедури от страна на властите.

ii) Негодни за употреба евро монети

В процеса на установяване на истинността единствено оригиналните евро монети следва да бъдат оставени в обращение. Следователно всички други предмети следва да бъдат отхвърлени, сред които главно фалшификати и оригинални евро монети, които вече не са годни за употреба. Поради това е уместно да се предвиди обработката на негодните евро монети. Евро монетите могат да станат негодни за обращение поради продължителна употреба, инцидент или увреждане. Обращението на такива монети затруднява тяхната употреба особено за машини, които работят с монети, и могат да объркат ползвателите по отношение на истинността на монетите. Следователно негодните монети трябва да бъдат изтеглени от обращение. Поради това процесът, свързан с изтеглянето на тези монети от обращение, се приема за част от процедурите, предназначени за защита на евро монетите от злоупотреби и фалшифициране.

Нуждата от общи правила за обработка на негодните за обращение евро монети произтича също от различната обработка на такива монети в държавите-членки, което има неблагоприятни последици. Всъщност въпреки прилагането на съответните разпоредби на посочената по-горе препоръка на Комисията, в отделните държави-членки правилата се различават, или в някои случаи липсват. На последно място трябва да се подсили унищожаването на изтеглените от обращение негодни монети, така че те да не станат средство за измами.

2. Консултации със заинтересованите страни и оценка на въздействието

Нуждата от подобни правно обвързващи правила относно установяване на истинността на негодните евро монети се открие в контекста на оценката на посочената по-горе препоръка на Комисията, направена в съответствие с член 12. Това бе извършено в сътрудничество с държавите-членки, които изразиха широка подкрепа за предложените сега разпоредби. За извършването на оценката бяха организирани известен брой семинари и събрания, в които участваха и представители на частния сектор.

Предложените мерки са замислени така, че да не се затрудняват заинтересованите институции. По-конкретно се предлага удостоверяването на истинността на евро монетите да се извършва или с подходящи машини за обработка на монети или с обучен персонал. Забелязва се, че основните заинтересовани участници, а именно фирмите за превоз на пари, вече са оборудвани с висококачествени машини, които откриват фалшификати или могат лесно да бъдат пренастроени за това. Когато институциите използват ръчни методи за установяване на истинността, съответният персонал (касиери) е преминал през съответното обучение.

В резултат на това с използването на съществуващите оборудване и процеси за сортиране, установяване на истинността на евро монетите може да бъде приложено без да се пречи на паричното обращение и без да има нужда от значителни инвестиции.

3. Правни елементи на предложението

• **Обобщение на предлаганото действие**

Предложените процедури се основават на практиките, определени в препоръката на Комисията от 27 май 2005 г. относно установяване на истинността на евро монетите и обработката на негодни за обращение евро монети³, като се има предвид оценката на нейното функциониране.

Предложеният регламент съдържа разпоредби относно:

i) Установяване на истинността на евро монетите

Заинтересованите институции трябва да гарантират, че установяване на истинността на евро монетите се извършва посредством оборудване за обработка на монети, способно да открива фалшификати, или ръчно, посредством обучен персонал. Оборудването за обработка на монети трябва да бъде настроено въз основа на тест за откриване на фалшификати, определен от Европейския технически и научен център (ЕТНЦ). Машините ще могат да бъдат подложени на изпитание в националните центрове за анализ на монетите, както и в ЕТНЦ, а Комисията ще публикува списък на машините, издържали успешно изпитанието. Държавите-членки ще отговарят за надзора на системата за установяване на истинността на евро монетите.

ii) Обработка на негодни евро монети

Държавите-членки изтеглят от обращение не само фалшификатите, но и оригиналните евро монети, които вече са негодни за обращение. Те изплащат стойността за тези, които са станали негодни поради продължителна употреба или инцидент, но ще отказват изплащане на стойността на монетите, станали негодни в резултат на манипулация. Отговорните служби в държавите-членки ще удържат 5 % от стойността на предадените негодни монети, но разполагат с възможността да освободят от тази удържака фирмите, които тясно сътрудничат с властите за прочистването на пазара от фалшификати и негодни монети. Ще се изисква специална опаковка за предаване на монетите и държавите-членки ще унищожават изтеглените от обращение негодни монети.

С оглед държавите-членки да добият цялостна представа за съответната дейност, се предвижда отчитане и обмен на информация.

Предложените процедури за евро монетите допълват предложенията на Европейската централна банка относно откриването на фалшиви банкноти и правилното им сортиране.

Предложените разпоредби са предназначени за държавите-членки, които използват еврото като своя единна валута. Това е така, защото за държавите-членки извън евро зоната вече са установени, в не така изчерпателен вид, методи за установяване на истинността на евро монетите с изменения Регламент (ЕО) № 1338/2001.

• **Правно основание**

Правното основание е Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 123, параграф 4, трето изречение от него.

³ ОВ L 184, 15.7.2005 г., стр. 60.

- **Принцип на субсидиарност**

Докато член 106, параграф 2 от Договора за ЕО възлага на държавите-членки отговорност за емитирането на монети, мерки с общо приложение в държавите-членки с единна валута се взимат на общностно равнище, обикновено от Съвета. Такива мерки се отнасят или за хармонизирането на номиналните стойности и техническите характеристики въз основа на член 106, параграф 2, или най-често за защита на еврото, въз основа на член 123, параграф 4, трето изречение. Особено по отношение на фалшифицирането на евро монетите нуждата от действия на общностно ниво доведе до приемането на Решение 2003/861/ЕО⁴, с което държавите-членки поверяват на Комисията координирането на дейностите на компетентните технически органи за защита на евро монетите от фалшифициране.

Относно специфичния въпрос за установяване на истинността на евро монетите на ниво ЕС бяха предприети действия с препоръката на Комисията от 27 май 2007 г. Въз основа на препоръката някои държави-членки приеха специфично законодателство, докато по-голямата част от тях прилагат нейните разпоредби въз основа на своето общо национално законодателство. С приемането на изричното изискване за установяване на истинността на евро монетите от Регламент (ЕО) № 1338/2001 става ясно, че е необходима единна процедура за установяване на истинността на евро монетите. Това изисква процедури, установени на ниво ЕС⁵.

- **Принцип на пропорционалност**

Предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност. Разпоредбите, включени в това предложение, не надхвърлят необходимото за постигане на целите за защита на евро монетите срещу фалшифициране и обработката на негодни евро монети. Освен това предложените мерки са замислени така, че да не се затрудняват заинтересованите институции.

- **Избор на инструменти**

Избраният инструмент — регламент — е най-подходящият инструмент, с който се гарантира, че евро монетите получават еднакво ниво на защита срещу фалшифициране в целия Съюз. Това се дължи на факта, че предложената методология е много специфична и се нуждае от пряко прилагане, тъй като не води до национални различия.

4. Въздействие върху бюджета

Предложението няма отражение върху бюджета на Общността.

⁴ Решение на Съвета от 8 декември 2003 година за анализа и сътрудничеството относно фалшивите евро монети. ОВ L 325, 12.12.2003 г., стр. 44.

⁵ Националните разпоредби относно установяване на истинността на евро монетите са в съответствие с предложените общи правила, тъй като и двете се основават на препоръката на Комисията от 27 май 2005 г.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА

относно установяване на истинността на евро монетите и обработката на негодни за обращение евро монети

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 123, параграф 4, трето изречение от него,

като взе предвид предложението на Комисията⁶,

като взе предвид становището на Европейската централна банка⁷,

като взе предвид становището на Европейския парламент⁸,

като има предвид, че:

- (1) С Регламент (ЕС) № 1338/2001 на Съвета от 28 юни 2001 г. за определяне на необходимите мерки за защита на еврото срещу фалшифициране⁹ от кредитните институции, в рамките на разплащателната им дейност, от доставчиците на разплащателни услуги и от всички други институции, участващи в обработката и разпространението на евро банкноти и монети, които са получили и възнамеряват да върнат в обращение, се изисква да проверят тяхната истинност и да открият фалшификатите.
- (2) С препоръка на Комисията 2005/504/ЕС от 27 май 2005 г. относно установяване на истинността на евро монетите и обработката на негодни за обращение евро монети¹⁰ се определят практиките за установяване на истинността на евро монетите и обработката на негодни за обращение евро монети. Липсата на задължителна обща рамка за установяване на истинността обаче води до различни практики сред държавите-членки и поради това не може да се осигури уеднаквена защита на валутата в Общността.
- (3) За да бъде постигнато ефективно и уеднаквено установяване на истинността на евро монетите в евро зоната, следователно е необходимо да бъдат въведени

⁶ ОВ С [...], [...], стр. [...].

⁷ ОВ С [...], [...], стр. [...].

⁸ ОВ С [...], [...], стр. [...].

⁹ Регламент (ЕО) № 1338/2001 на Съвета за определяне на необходимите мерки за защита на еврото срещу фалшифициране, ОВ L 181, 4.7.2001 г., стр. 6. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 44/2009 ОВ L 17, 22.1.2009 г., стр. 1.

¹⁰ ОВ L 184, 15.7.2005 г., стр. 60.

правно обвързващи правила за прилагането на общи процедури за установяване на истинността на евро монетите в обращение и за контролните механизми на тези процедури от страна на националните органи.

- (4) В процеса на установяване на истинността се откриват също оригинални евро монетите, които вече не са годни за обращение. Обращението на такива монети затруднява тяхната употреба особено за машини, които работят с монети, и могат да объркат ползвателите по отношение на истинността на монетите. Негодните монети следва да бъдат изтеглени от обращение. Поради това държавите-членки се нуждаят от правно обвързващи правила за обработката и изплащането на стойността на тези оригинални, но негодни евро монети.
- (5) За да бъде постигната необходимата координация в прилагането на процедурите за установяване на истинността, подробните изпитателни изисквания за установяване на истинността на монетите, както и техническите характеристики за проверката на негодните евро монети следва допълнително да бъдат определени от Европейския технически и научен център (ЕТНЦ), създаден с Решение 2005/37/ЕО на Комисията от 29 октомври 2004 г.¹¹.
- (6) Тъй като целта за ефективно и уеднаквено установяване на истинността на евро монетите в евро зоната, не може да бъде достатъчно добре постигната от държавите-членки поради различия в техните практики и по тази причина може да бъде по-успешно осъществена на общностно равнище, Общността може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, посочен в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалност, посочен в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

¹¹ ОВ L 19, 21.1.2005 г., стр. 73.

Глава I: Предмет и определения

Член 1

Предмет

С този регламент се определят процедури, необходими за установяване на истинността на евро монетите и обработката на негодни за обращение евро монети.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- а) „установяване на истинността на евро монетите“ е процесът на проверка на истинността и годността за обращение на евро монетите;
- б) „негодни за обращение евро монети“ са оригинални евро монети, отхвърлени в процеса на установяване на истинността, или чийто вид е значително изменен;
- в) „отговорен национален орган“ е Националният център за анализ на монетите (НЦАМ) или органът, определен от съответната държава-членка;
- г) „институции“ са институциите, посочени в член 6, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1338/2001.

Глава II: Установяване на истинността на евро монетите

Член 3

Установяване на истинността на евро монетите

1. Институциите следва да гарантират, че евро монетите, които са получили и които възнамеряват да върнат в обращение, са били подложени на проверка на тяхната истинност. Те прилагат това задължение
 - а) главно посредством машини за обработка на монети, включени в списъка за такива машини, посочен в член 5, параграф 3; или
 - б) посредством обучен персонал.

2. Съгласно процедурата за установяване на истинността всички фалшиви евро монети и негодните за обращение евро монети следва да бъдат изпратени на отговорните национални органи. По отношение на негодните за обращение евро монети се прилагат разпоредбите на глава III.
3. Фалшивите евро монети, предадени на компетентните държавни органи в съответствие с член 6 от Регламент (ЕО) № 1338/2001, не следва да бъдат предмет на такси за обработка или други такси.

Член 4

Изискване за изпитание

1. Притежаваните от институциите машини за обработка следва да бъдат подложени на изпитание от страна на отговорните национални органи или от страна на Европейския технически и научен център (ЕТНЦ) чрез провеждането на изпитание за откриване на фалшификати. Такова изпитание следва да бъде съставено така, че да гарантира, че машината за обработка на монети е способна да отхвърли познатите видове фалшиви монети и всички други предмети, наподобяващи монети, които не съответстват на характеристиките на оригиналните евро монети.
2. ЕТНЦ следва да състави техническите характеристики за изпитанието за откриване на фалшификати, както и съответните граници за приемане на оригинални монети.

Член 5

Настройване на машините за обработка на монети

1. За да могат производителите на машини за обработка на монети да получат необходимата информация за настройването на техните машини за откриването на фалшиви евро монети, в съответствие с член 4 изпитанието може да бъде проведено в НЦАМ, ЕТНЦ или след двустранно споразумение, в производственото помещение.
2. След успешното преминаване на изпитанието на производителя на машината за обработка на монети се издава изпитателен протокол, а копие от него се изпраща на ЕТНЦ.
3. На своя уебсайт Комисията ще публикува консолидиран списък на всички машини за обработка на монети, за които ЕТНЦ е получил или изготвил положителен и валиден изпитателен протокол.

Член 6

Контрол и одит от страна на държавите-членки

1. Държавите-членки следва да въведат необходимия контрол, с който се гарантира, че институциите изпълняват задълженията за установяване на истинността.
2. Държавите-членки осъществяват ежегоден контрол на място в институциите с цел да бъде проверено правилното функциониране на представителен брой машини за обработка на монети посредством изпитание за откриване на фалшификати. Ако е уместно, държавите-членки се уверяват, че персоналът, на който е възложена проверката на истинността, е обучен за ръчно установяване на истинността.
3. Броят на машините, които ежегодно се проверяват във всяка държава-членка, се определя така, че обемът на евро монети, обработени с тези машини през въпросната година, представлява поне една трета от общия сборен нетен обем на евро монети, емитирани от въпросната държава-членка от въвеждането на евро монетите до края на предходната година. Броят на машините, които трябва да бъдат проверени, се изчислява въз основа на обема на трите евро монети с най-високи номинални стойности, предназначени за обращение.
4. В рамките на годишния контрол държавите-членки проверяват също способността на институциите да удостоверят автентичността на евро монетите въз основа на :
 - а) наличието на писмени директиви и организационни процедури за откриването на фалшификати;
 - б) разпределянето на подходящи човешки ресурси;
 - в) наличието на писмен план за поддръжка на машините, предназначен за запазването на необходимото равнище на ефективност; както и
 - г) наличието на писмени процедури за предаване на фалшификатите и наподобяващите монети предмети, както и на негодните за обращение монети на отговорните национални органи.

Глава III: Обработка на негодни за обращение евро монети

Член 7

Обработка и изплащане на стойността на негодни за обращение евро монети

1. Държавите-членки изтеглят от обращение негодните за това евро монети.
2. Държавите-членки изплащат стойността или заменят евро монетите, които са станали негодни в резултат на продължителна употреба или инцидент. Държавите-членки могат да откажат да изплатят стойността на негодните за обращение монети, които са били умишлено изменени или изменени по начин,

за който разумно може да се очаква, че ще ги измени, без това да засяга изплащането на стойността на монети, събрани от благотворителност, като например тези, които са хвърлени във фонтани.

3. Държавите-членки гарантират, че след изтеглянето им негодните за обращение евро монети се унищожават посредством постоянна физическа деформация, така че да не могат да се върнати в обращение или да бъдат предадени за изплащане на стойността им.

Член 8

Такси за обработка

1. 5 %-на такса от номиналната стойност на предадените негодни за обращение евро монети ще бъде удържана от изплащането на стойността им или от тяхната замяна. Таксата за обработка ще бъде увеличена с още 15 % от номиналната стойност на евро монетите, в случай че целият сак или кутия е проверен в съответствие с член 10.
2. Държавите-членки могат да предвидят общи освобождавания от такси за обработка, когато предаващите монетите юридически или физически лица редовно и тясно сътрудничат на отговорните национални органи при изтеглянето от обращение на фалшиви и на негодни за обращение евро монети.
3. Транспортните и сродни разходи остават за сметка на предаващите монетите юридически или физически лица.
4. Без да се засяга предвиденото в параграф 2 освобождаване, максималното количество, което се освобождава от такси за обработка, е един килограм негодни за обращение монети за всяка номинална стойност, предадени от юридическо или физическо лице.

Член 9

Опаковка на негодни за обращение евро монети

1. Предаващото монети юридическо или физическо лице сортира подадените за изплащане на стойността или за замяна евро монети по номинална стойност в стандартни сакове или кутии, както следва:
 - а) саковете или кутиите съдържат:
 - по 500 монети за всяка от номиналните стойности 2 евро и 1 евро;
 - по 1 000 монети за всяка от номиналните стойности 0,50 евро, 0,20 евро и 0,10 евро;
 - по 2 000 монети за всяка от номиналните стойности 0,05 евро, 0,02 евро и 0,01 евро.
 - за по-малки количества по 100 монети от всяка номинална стойност; б)
 - всеки сак или кутия носи информация за подаващата организация,

съдържаните сума и номинална стойност на монетите, теглото, дата на опаковка и номера на сака/кутията; подаващата организация осигурява опаковъчен лист с обобщена информация за предадените сакове и кутии;

- в) Когато общото количество негодни за обращение евро монети е по-малко от изискваното в точка а), евро монетите се сортират по номинална стойност и могат да бъдат предадени в нестандартни опаковки.
2. Чрез дерогация от параграф 1 държавите-членки могат да запазят различните изисквания за опаковка, предвидени в националните им законодателства, когато настоящият регламент влезе в сила.

Член 10

Контрол на негодни за обращение евро монети

1. Държавите-членки контролират предадените негодни за обращение евро монети, както следва:
- а) обявеното количество се проверява чрез претегляне на всеки сак или кутия;
 - б) автентичността и външния вид се контролират въз основа на минимум 10 %-на извадка от предадените монети.
2. Ако вследствие на този контрол бъдат открити аномалии или отклонения от разпоредбите на член 9, се проверява целият сак или кутия.

Член 11

Информация и комуникация

Държавите-членки гарантират наличието на информация относно отговорните за изплащането на стойността или замяната на монетите органи и специфичните условия, като изискванията за опаковка и таксите за обработка, посредством подходящи уебсайтове и публикации.

Глава IV: Заключение разпоредби

Член 12

Отчитане и обмен на информация

1. Държавите-членки ежегодно предават на Комисията доклади за своята дейност по установяване на истинността на евро монетите. Предадената информация включва броя на извършените съгласно член 6, параграф 2 проверки и броя на изпитаните машини за обработка на монети, резултатите от изпитанията, обема

на обработените от институциите монети, броя на съмнителните анализирани евро монети и броя на негодните за обращение евро монети, чиято стойност е изплатена.

2. Комисията следва да докладва на Икономическия и финансов комитет за развитието на процеса на установяване на истинността на евро монетите, както и за тези, които са негодни за обращение.

Член 13

Приложимост

Настоящият регламент се прилага в участващите държави-членки, посочени в приложението към Регламент (ЕО) № 974/1998.

Член 14

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се от 1 януари 2012 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите-членки в съответствие с Договора за създаване на Европейската общност.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета:
Председател